

РЕШЕНИЕ

№ 137

гр. Ямбол, 01.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ЯМБОЛ в публично заседание на двадесет и девети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Марина Хр. Христова Иванова

при участието на секретаря Т. Ст. К.
като разглежда докладваното от Марина Хр. Христова Иванова Гражданско дело № 20212330102400 по описа за 2021 година

Производството по делото е образувано по искова молба на “ТРОЯ ГРУП 2019“ЕООД – гр. С., с която се претендира да бъде прието за установено по отношение на ответника ЗП Н. П. Ч., че дължи на ищцовото дружество сумите, за които е издадена заповед за изпълнение по ч.гр.д. №*** г. на ЯРС.

В исковата молба и уточнението се посочва, че страните са или обвързани от неформален договор за доставка на хранителни продукти, като била постигната договореност за покупко – продажба на стоките, обективирани в представена проформа фактура. Ищецът заплатил аванс в размер на 7500 лв. Т.к. ответникът изпаднал в невъзможност да достави стоките и след проведени разговори последният заявил, че ще възстанови авансово заплатената сума на 2 вноски от по 3750 лв. Първата сума била върната по сметка на ищеца на 10.08.2020 год., с което ответникът с конклюдентни действия прекратил съществуващото облигационно правоотношение, т.е. отпаднало основанието на което сумата била платена.

Претендира се уважаване на претенцията, както и присъждане на разноски.

В депозирания отговор ответникът не оспорва постигнатата между страните договореност за доставка на стоките по представената проформа фактура. От същата било видно, че страните договорили доставката да се извърши след авансово плащане 100 % по банков път. Ето защо и т.к. била преведена единствено сумата от 7 500 лв., ищцовата страна била в забава и във виновно неизпълнение на задължението си. Ответникът твърди, че все още е във възможност да изпълни задължението си, но няма как предвид виновното неизпълнение на ищеца. Оспорва се ищецът да е развалил договора. Оспорва се и основанието за извършения превод за сумата от 3750 лв., като се твърди, че ищецът е в търговски взаимоотношения с дружеството „КЛИКС“ООД, в което ответникът бил съдружник, а от представените доказателства ставало ясно, че сумата е платена с основание – възстановяване на депозит 50 % сделка между

„КЛИКС“ ООД и „ТРОЯ ГРУП“. Счита, че ищецът като неизправна страна не следва да черпи права от недобросъвестното си поведение, изразяващо се в забава на плащането на пълната договорена цена. Претендира се отхвърляне на претенцията, както и разноски.

В съдебно заседание ищецът се представлява от процесуален представител, който поддържа иска.

Ответното дружество не изпраща представител.

След преценка на събраните по делото доказателства, съдът приема за установено следното от **фактическа страна**:

Не е спорно по делото, че по заявление на ищеца е образувано ч.гр.д. №*** год. на ЯРС, по което съдът е издал заповед за изпълнение, с която е разпоредено длъжникът да заплати на заявителя исковите суми. В предвидения в чл. 414 ГПК срок длъжникът е депозирал възражения против заповедта за изпълнение, поради което и в едномесечния срок от уведомяването си за това заявителят е предявил настоящия иск по чл. 422 ГПК.

Към исковата молба ищецът е представил копие от проформа фактура № *** год., издадена от ответника с получател „ТРОЯ ГРУП – 2019“ ЕООД, с описани стоки на обща стойност 38 971, 20 лв. с ДДС. В същата е записано – авансово плащане 100 % по банков път. Прието е и извлечение от сметка, 401 доставчици за периода 01.2019 – 06.2020 год.

Ищецът е представил платежно нареждане от 06.02.2020 год., видно от което по банкова сметка с титуляр ЗП Н. Ч. е преведена сумата от 7 500 лв. , с основание проформа фактура № *** год.

От справка за движение по сметка на ищеца за периода 01.08.2020 – 31.08.2020 год. се установява, че на 05.08.2020 год. по негова сметка е постъпила сумата от 3750 лв., с наредител Н. П. Ч. и основание – възстановяване на депозит 50 % сделка между КЛИКС ООД и ТРОЯ ГРУП.

В подкрепа на твърденията си за наличие на търговски взаимоотношения между ищеца и горепосоченото дружество, ответникът е представил копие от фактури, както следва №*** год., №*** год., №*** год., платежно нареждане за сумата 15 066 лв. от 01.07.2020 год. и приемо – предавателен протокол от 31.07.2020 год./неподписан от страните/.

По делото са събрани и гласни доказателства. В показанията си св. В. посочва, че познава управителя на ищцовото дружество, както и ответника. При последния изпълнявал длъжността търговски представител. Присъствал на разговори между двамата в гр. Я. на турски език, на които той превеждал. Било преди около две години. Ищецът поръчал пакетажни стоки, част от които ответникът произвеждал, а останалите трябвало да намери. Останали с уговорката ищцовото дружество да му преведе част, като капаро за поръчаната стока и след това около година нито той, нито Ч. успели да се свържат с управителя му. След една година последният обяснил, че не е бил в страната заради пандемията. Обяснил, че трябва да стигнат до Ч., за да се разберат за другата част от плащането. Срещата се провела в С., като тогава си стиснали ръцете и Н. Ч. му казал, че е минало доста време , да увеличат малко стоката, да се добави друга цена, че сега всичко се е вдигнало. С добри отношения станали от масата, разбрали се да се плати , т.к. някаква част била платена, а друга не, като плащането трябвало да стане след издаване на проформа фактура. След това щял да се даде и адрес на склада за доставка в гр. С.. Преди 5- 6 години Н. Ч. започнал да произвежда макаронени изделия

с фирма „Кликс“, но свидетелят , който е бил работник там не знае за търговски отношения между тази фирма и „Троя Груп“.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните **правни изводи**:

Правното основание на предявения иск е чл. 422 ГПК.

Така предявения иск съдът намира за допустим, т.к. е предявен от легитимна страна – заявител в заповедното производство, в предвидения от закона едномесечен срок от уведомяването на заявителя за депозирано от страна на длъжника възражение.

В настоящото производство в тежест на ищеца е да докаже при условията на пълно и главно доказване дължимостта на вземането си по оспорената заповед за изпълнение, а на ответника основанията за недължимост на сумата.

Страните не спорят, че са били обвързани от неформален договор за доставка на стоки, обективизиран в проформа фактура от 31.01.2020 год. Не спорят още и , че в изпълнение на този договор ищецът е заплатил по сметка на ответника сумата от 7 500 лв. , както и че към приключване на съдебното дирене пред настоящата инстанция стоките не са доставени. Всичко останали обстоятелства са спорни между делото. Спорно е обстоятелството развален ли е процесния договор и дължи ли се връщане на даденото по него. От една страна ищецът твърди, че ответникът поради невъзможност да изпълни задълженията си по договора с конклюдентни действия е развалил същия, връщайки му половината сума от заплатения аванс от 7 500 лв., като в първото по делото с.з. уточнява , че всъщност с исковата молба претендира разваляне на договора поради неизпълнението му за период от две години и отпадане на необходимостта от доставката. От друга ответникът оспорва да е развалил договора, т.к. върнатата сума касае търговски взаимоотношения между други дружества, както и че самият ищец е неизправна страна по договора, т.к. не е изпълнил уговорката между страните да заплати 100 % авансово уговорената продажна цена по проформа фактурата, в който смисъл и оспорва твърденията за невъзможност за изпълнение, като заявява, че е готов да изпълни.

Доколкото искът се основава на твърдение, че се дължи връщане на даденото по развален договор, съдът следва да прецени освен наличието на договорна връзка между страните, нейното съдържание, настъпили ли са основания за разваляне на договора и това сторено ли е.

В случая следва да се има предвид, че сделката между страните следва да се квалифицира като търговска такава. Според чл. 287 ТЗ : Разпоредбите за търговските сделки се прилагат и за двете страни, дори и когато за едната от тях сделката е търговска и не следва друго от този закон.

На първо място съдът приема за основателно възражението на ответника, че договорът не е развален от него с конклюдентни действия. Видно от представените и от двете страни доказателства превода на сумата от 3750 лв. по сметка на ищеца изхожда от трето за настоящия спор търговско дружество и е ирелевантен към настоящия неформален договор за продажба на стоки , сключен между страните по делото.

На следващо място съдът намира, че по делото ответникът не доказва, че между страните по неформалния договор е имало уговорка за авансово, предварително плащане на пълната цена на стоката, като предпоставка за доставянето ѝ, като неплащането в пълен размер прави ищецът неизправна страна по договора. Освен , че посоченото обстоятелство е оспорено от ищеца, съдът намира че по делото не се събраха годни доказателства в тази насока. Като такава не може да се тълкува

единствено и само изготвената от самия ответник проформа фактура, неподписана от представител на ищеца, и за която по делото липсват данни да е надлежно осчетоводена от ищцовата страна, да е включена в дневника за покупки и по нея да е ползван данъчен кредит/въпреки указаната доказателствена тежест ответникът не е ангажирал искания и доказателства в тази насока/. Следва да се има предвид, че по смисъла на чл. 334 ТЗ - уговорката за предварително плащане на цената трябва да бъде в писмена форма. Ето защо за установяване на същата не могат да се ценят показанията на разпитания свидетел, които съдът приема и като вътрешно противоречиви, т.к. от една страна свидетелят посочва, че първоначално страните уговорили да се преведе част от сумата като капаро, а по-нататък в показанията си твърди, че следвало да се плати пълната сума по проформа фактурата.

Съгласно разпоредбата на чл. 55, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД- всеки, който е получил нещо на отпаднало основание е длъжен да го върне. Според задължителната и трайноустановена практика, обективирана в ППВС № 1/1979 г., на отпаднало основание може да се претендира връщане на платената сума въз основа на договор, развален поради неизпълнение. При неизпълнение на задълженията на едната страна поради причина, за която отговаря, изправната страна има право да претендира реално изпълнение, обезщетение за забава, обезщетение за неизпълнение или да развали договора. Развалянето е крайно средство за ликвидиране на възникналото между страните правоотношение. Формата на разваляне на договора е в зависимост от формата на сключения договор. Налице са предпоставките на чл. 55, ал. 1, предл. трето ЗЗД, когато ищецът е доказал плащане на уговореното, а ответникът не е доказал, че е налице основание да задържи получената сума, тъй като не е изпълнил основни задължения по договора. За да се уважи претенция, с посочено правно основание, следва да се установи по категоричен начин, че ответникът е получил сумата, предмет на иска, отпаднало е основанието, на което е била получена от него тази сума, което мотивира извода, че той е длъжен да върне полученото на отпаднало основание.

В съдебната практика, така решение №178 от 12.11.2010 г. на ВКС по т.д. №60/2010 г., II т.о., ТК е прието, че при наличието на останалите предпоставки по чл. 87 ЗЗД е възможно договорът да бъде развален с връчване на препис от исковата молба на ответника. По своята правна същност развалянето на договора чрез едностранно волеизявление съставлява субективно потестативно право и за да настъпят правните последици в резултат на упражняването му е необходимо изявлението за разваляне да достигне до неизправния длъжник. Без значение е дали волеизявлението е направено преди подаването на исковата молба в съда в отделна покана или е заявено в исковата молба. С получаване на преписа от исковата молба ответникът е уведомен за изявлението на ищеца за разваляне на договора. Именно последиците от разваляне на договора се претендират от ищеца в настоящото производство, като съдът приема, че изпълнението е станало безполезно за него предвид изминалия изключително дълъг период от сключването на договора.

На следващо място с Решение № 64 от 03.06.2011 год. по т.д. № 558/2010 год. на ВКС и Решение № 155/30.12.2016 г. по гр. д. № 1819/2015 год. е прието, че предпоставка за връщане на получената без основание престация е липсата на основание тя да се задържи, а не на евентуалното виновно неизпълнение от страните на договорните задължения. Връщането на авансово платена сума (на която не съответства насрещна престация) не би могло да бъде осуетено чрез възражение за неизпълнен договор. В това се състои една от разликите между авансовото плащане и плащането на задатък или на отметнината.

Предвид всичко изложено по-горе съдът намира че са налице предпоставките за уважаване на претенцията. След като с обратна сила е отпаднало основанието за плащане на сумата от 3750 лв. и ответникът не е доказал годно основание за получаването ѝ, той няма основание да задържи същата, поради което и следва да я върне.

Сумата следва да бъде присъдена в едно със законната лихва от датата на депозиране на заявлението по чл. 410 ГПК в съда.

По разноските:

Съгласно ТР на ОСГТК - съдът в исковото производство се произнася с осъдителен диспозитив по дължимостта на разноските в заповедното производство, включително и когато не изменя разноските по издадената заповед за изпълнение. В този смисъл и ЯРС намира, че ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца разноски в заповедното производство в пълен размер – 435лв. С оглед уважаване на исковата претенция, на основание чл. 78,ал.1 от ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца разноски за исковото производство в размер на 75 лв. – заплатена държавна такса. Разноски за адвокатско възнаграждение, въпреки че са поискани не следва да бъдат присъждани, т.к. пред настоящата инстанция не са представени доказателства за уговорен и заплатен размер на адвокатско възнаграждение, подобно вписване липсва в представеното пълномощно или друг документ.

Водим от гореизложеното, Я Р С

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на ЗП Н. П. Ч., ЕГН *****, че дължи на «ТРОЯ ГРУП 2019»ЕООД – гр. С., ЕИК *** сумите, за които е била издадена заповед за изпълнение по ч.гр.д. № *** г. по описа на ЯРС, а именно: 3750 лв. – главница, ведно със законна лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 29.04.2021 г. до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА ЗП Н. П. Ч., ЕГН ***** да заплати на «ТРОЯ ГРУП 2019»ЕООД – гр. С., ЕИК *** – разноски в заповедното производство в размер на 435 лв. и разноски за настоящото производство в размер на 75 лв.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред ЯОС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Ямбол: _____